

## Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 - 3. vaiheen kaavaluonnos

KH 16.06.2025 § 125  
5/10.02.00/2024

Valmistelija

Petri Miettinen, tekninen johtaja, p. 040 661 4342

Toimivalta

Joroisten kunnan hallintosäännön 20 §:n kohdan 18 mukaan kunnanhallitus päättää lausuntojen antamisesta kunnan kannalta merkittävistä asioista.

Asia

Pohjois-Savon liitto pyytää Joroisten kunnan lausuntoa Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 3. vaiheen kaavaluonnoksesta. Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 3. vaiheessa käsitellään aurinko- ja tuulivoimaan, sähkönsiirron yhteystarpeeseen, vetytalouteen sekä Pohjois-Savon seudullisesti merkittävään kauppaan liittyviä teemakokonaisuuksia.

Aurinkovoima

Ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen on nostettu Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 3. vaiheessa läpileikkaavaksi aiheeksi vaikutusten arvioinnissa. Maakunnallinen päätavoite hiilineutraaliudesta on asetettu vuoteen 2035. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan alueidenkäytössä tulee varautua uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin.

Maakuntakaavassa tavoitteena on edistää aurinkoenergian rakentamista sille soveltuville alueille ja tuoda esille kattavat perustiedot sekä merkittävimpien vaikutusten kuvaukset. Potentiaalisia aurinkoenergian tuotantoalueita tutkitaan mm. riittävien sähkönsiirtoyhteyksien, yhtenäisen avoimen pinta-alan, soiden jäljellä olevan turvekerroksen, kuivatusmahdollisuuksien, aurinkoisuuden ja alueiden topografian kannalta. Turvesoiden säilyminen energiantuotantoalueena aurinkovoimaloiden sijoituspaikkana on tunnistettu yhdeksi potentiaaliseksi turvesoiden jälkikäyttömuodoksi.

Makuntakaavassa annetaan aurinkoenergian rakentamisesta yleismääräys seuraavasti:

*Aurinkoenergian tuotantoalueita suunniteltaessa on huolehdittava siitä, että ne sijoittuvat pääosin muualle kuin ojittamattomille, luonnontilaisille suoalueille. Alueiden soveltuvuus voidaan arvioida kokonaisvaikutusten ja alueellisten erityispiirteiden pohjalta. Aurinkoenergian tuotantoalueiden suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön, maiseman, virkistyksen ja luonnon arvot. Olemassa oleviin elinkeinoihin - mm. metsä- ja peltoalueiden säilymiseen - ja asutukseen kohdistuviin vaikutuksiin sekä hajautetun energiantuotannon tarpeisiin on kiinnitettävä huomiota.*

*Aurinkovoimarakentamisen maakunnalliset ja/tai ylimaakunnalliset yhteisvaikutukset on selvitettävä erityisesti silloin, kun aurinkovoimahanke sijoittuu kulttuuriympäristöjen läheisyyteen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueiden toteuttamisen kokonaisvaikutuksiin ilmastovaikutusten osalta. Luonnon ydinalueiden ja*

*ekologisten yhteyksien pirstomista tulee välttää. Aurinkoenergia-alueiden yhteyteen voidaan sijoittaa energiantuotannon ja -varastoinnin järjestelmiä ja rakenteita yksityiskohtaisempaan suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin perustuen. Haitallisia yhteisvaikutuksia on ehkäistävä. Aurinkoenergian tuotantoalueen suunnittelussa on varmistuttava siitä, ettei se aiheuta haitallisia vesistö vaikutuksia tai häiriövaikutuksia tutka- ja tietoliikennejärjestelmille.*

Kaavassa ei esitetä uusia aurinkovoima-alueita Joroisten kunnan alueelle.

#### Tuulivoima ja sähkönsiirtoverkosto

Maakuntakaavatyössä on tavoitteena täydentää Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 2. vaiheessa ratkaistua tuulivoimateemaa. Voimassa olevassa maakuntakaavassa on osoitettu 24 tuulivoimapotentialista aluetta, joille olisi toteutettavissa yhteensä noin 330 tuulivoimalaa. Tuulivoimarakentamisen toteutumiseen liittyvien epävarmuuksien vuoksi kokonaisuutta täydennetään tässä kaavatyössä kolmella tuulivoimapotentialisella alueella. Pohjois-Savon maakuntakaavassa seudullisuuden rajaksi on määritelty 7 voimalaa. Alle 7 tuulivoimalan kokonaisuuksien toteutuminen on mahdollista maakuntakaavassa osoitettujen alueiden ulkopuolella.

Uusia tuulivoimapotentialisia ei esitetä Joroisten kunnan alueelle. Joroisten ja Leppävirran rajalla sijaitseva Korpisenkankaan alue säilyy maakuntakaavassa. Alueen kohdalla on puolustusvoimien lausunnon perusteella todettu vaatimus tutkavaikutusten selvittämisestä ennen alueen toteuttamista.

Sähkönsiirtoverkon osalta tutkitaan Fingridin Harjulinjan alustavien linjausvaihtoehtojen mukaiset yhteystarpeet. Harjulinjalla tarkoitetaan valtakunnallista voimajohtoa Pyhäjärven Murtoperän ja Kangasniemen Pieksämäen sähköasemien välillä.

Joroisten kunnan alueelle ei kaavassa ole osoitettu uusia sähkönsiirtoyhteyksiä.

#### Vetytalous

Pohjois-Savon kuntien kanssa on keskusteltu siitä, miten vetytaloutta voitaisiin edistää maakuntakaavoituksen keinoin. Tällä hetkellä keskeisiä vedyn tuotannon ja jalostuksen kannalta potentiaalisiksi tunnistettuja alueita Pohjois-Savossa ovat:

- Varkaus ja Leppävirta: Stora Enson tehdas, minkä lisäksi Leppävirralla sijaitseva Riikinvoiman ekovoimalaitos, sekä Varkauden läheisyydessä oleva Huutokosken sähköliityntäkapasiteetti. Vedyn tuotantopotentiaali on yhteensä 3 651 GWh (109 600 tn).
- Kuopio (Sorsasalo ja Etelä-Kuopio): Kuopion jätekeskuksen ympäristö ja Kuopion Energian CHP laitos sekä Mondi Powerflute. Vedyn tuotantopotentiaali kytkinlaitoksen kapasiteetin perusteella on 684 GWh (20 550 tn).
- Iisalmi: Ylä-Savon jätekeskuksen alue (Peltomäki). Vedyn tuotantopotentiaali kytkinlaitoksen kapasiteetin perusteella on 456 GWh (13 700 tn).

Vaihemaakuntakaavatyön tavoitteena on olla tunnistamassa maankäytön suunnitteluun liittyviä mahdollisia tarpeita kansallisen ja maakunnallisen vetytalouden edistämiseksi. Lähtökohtaisesti vedyn tuotanto ei edellytä

erillistä maakuntakaavamerkintää, vaan laitosten sijoittamista voidaan tutkia kuntakaavoituksen keinoilla.

Vetyverkon suunnitteluun on periaatteellisella tasolla jo varauduttu maakuntakaavan yleismääräyksellä. Maakuntakaavan 2:ssa vaiheessa on Viitoskäytävän, Ysikäytävän ja 23-käytävän kehittämisvyöhykkeen kaavamerkinnän kehittämisperiaatteessa on huomioitu energia- ja tietoliikennelinjojen tilavaraukset ja rajoitukset ympäröivälle maankäytölle. Kaavamerkintä mahdollistaa erilaisten kaasuputkien periaatteellisen kehittämisen muun muassa viitoskäytävän varteen. Vetyverkon ulottamisesta rannikolta Pohjois-Savoon ei ole vielä päätöksiä tai suunnitelmia. Näin ollen edellytyksiä vetyverkon osoittamiselle vaihemaakuntakaavassa ei ole.

#### Seudullisesti merkittävä kauppa

Maakuntakaavoituksen tehtävänä on sovittaa yhteen sekä valtakunnalliset, maakunnalliset, seudulliset että paikalliset tavoitteet. Pohjois-Savon seudullisesti merkittävän kaupan vaihemaakuntakaavassa käsitellään vähittäiskaupan suuryksikköjen mitoittamiseen ja sijoittumiseen liittyviä alueidenkäyttörajoituksia Kuopion ja Siilinjärven keskeisellä kaupunkiseudulla. Maakuntakaavassa osoitetaan yksi uusi seudullisesti merkittävä vähittäiskaupan suuryksikkö Kuopion Pitkälähteen. Uusia tilaa vaativan kaupan kohteita osoitetaan Siilinjärvellä Kotisiilin ja Oikeakätisen alueille kme-merkinnällä.

#### Lausunto

Joroisten kunnalla ei ole huomautettavaa Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 3. vaiheen kaavaluonnoksesta.

Kaava-asiakirjat ovat saatavilla Pohjois-Savon liiton internet-sivuilta <https://www.pohjois-savo.fi/maakuntakaavat-ja-liikenne/valmisteilla-olevat-maakuntakaavat.html>.

|               |                                                                                                                                                                             |
|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Esittelijä    | Kunnanjohtaja Jaakko Kuronen                                                                                                                                                |
| Päätösehdotus | Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 – 3. vaiheen kaavaluonnoksen ja toteaa, että Joroisten kunnalla ei ole huomautettavaa kaavaluonnoksesta. |
| Päätös        | Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti kunnanjohtajan päätösehdotuksen.                                                                                                     |